

עשרה ניסיונות נתנסה אברהם אבינו

פרקי דרבי אליעזר פרקים כו - ל

עשרה ניסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכולן.¹

הנס הראשון - כשנולד אברהם בקשו כל גדולי מלכות והקוסמים להרגו ונחבא בבית הרן שלש עשרה שנה ולאחר שלש עשרה שנה יצא מבית הרן מדבר בלשון הקדש ומאס באלילים ומשקץ את הפסילים, ובטח בשם יוצרו ואמר: "אשרי אדם בוטח בד'".

הנס השני - נחבש בבית האסורים עשרה שנים ... ולאחר עשר שנים שלחו והביאו אותו אצלו והשליכוהו לתוך כבשן האש ומלך הכבוד פשט יד ימינו והצילו מכבשן האש.

הנס השלישי - טלטולו מבית אביו ומארץ מולדתו והביאו לחרן ושם מת תרח אביו ועתדיי אמו, והטלטול קשה לאדם יותר מכל.

הנס הרביעי - מיום שנבראו שמים וארץ לא הביא הקב"ה רעב בעולם אלא בימי אברהם, ולא בכל הארצות אלא בארץ כנען, לנסותו ולהורידו למצרים.

הנס החמישי - נלקחה שרה אשתו לפרעה לאשה, וכי יש אדם שרואה את אשתו נלקחה לאיש אחר ואינו קורע את בגדיו?

הנס השישי - באו עליו כל המלכים להרגו ואמרו נתחיל ראשון בבן אחיו ואחר כך נתחיל לו.

הנס השביעי - אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברם במחזה² לאמר.

הנס השמיני - ויהי אברם בן תשעים ותשע שנה, אמר לו הקב"ה: עד עכשיו לא היית תמים. אלא מול את בשר ערלתך מעליך ותהלך לפני והיה תמים.

הנס התשיעי - נולד ישמעאל בקשת ונתרבה בקשת ... ונטל קשת וחצים ... וראה את יצחק יושב לבדו וירה חץ להרגו.

וראתה זה הדבר שרה והגידה לאברהם ... כזה וכזה עשה ישמעאל ליצחק ... עמוד וכתוב ליצחק כל

מה שנשבע הקב"ה לך ולזרעך, שאין בן האמה יורש עם בני עם יצחק.

הנס העשירי - ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם. רוצה לומר: היה מנסה בכל פעם ופעם לידע את לבו אם יכול לעמוד ולשמור המצות של תורה ואם לאו. ועוד, שניתנה התורה שישמור אברהם מצוותיה, שנאמר: עקב אשר שמע אברהם בקולי.³

שבת שלום

מחלקי המים

¹ המקור הוא במסכת אבות פרק ה משנה ג: "עשרה ניסיונות נתנסה אברהם אבינו עליו השלום ועמד בכולם להודיע כמה חיבתו של אברהם אבינו עליו השלום". מכאן ואילך המדרש מפרש את המשנה, כמו בתלמוד.

² ברית בין הבתרים. מה היה שם הניסיון?

³ רק בעקידה מופיע במפורש בתורה שה' ניסה את אברהם. ולכן, וגם בגלל עצם העניין, המדרש רואה בעקידה את הניסיון האחרון והמסכם. אז למה הבאנו נושא זה בפרשת חיי שרה? כי יש שיטות אחרות, פירוש רבינו יונה על פרקי אבות למשל, שרואים בקבורת שרה את הניסיון האחרון. מה שם הניסיון? ואם כן, אז איזה ניסיון היית מוציא מהרשימה כדי להישאר עם המספר עשר?